

1 Pita

Äbot tänpäni komi piä gänaŋ irani bänepi täñkehärom takta manbiŋam

1 ^{1^a} Man ŋowä Pita näkä kudän täyat. Näk Jesu Kristo täño aposoro kubä. Tänpäkaŋ Anututä inita biŋam yäpmäŋ daniwani ämawebeniye komejin-ken nanik täwat kireŋpewä Pontus, Galesia, Kapadosia, Esia ba Bitinia komeken kuñtänpä kuñkuŋo inta kudän tänpäŋ tamitat. ^{2^b} Inä Jesu Kristo täño mani buramikta ba nägäritä bänepjin ärutpak täneŋta Anutu Nantä iniken nadäk tawaŋ terak iwoyänpäŋ tepmaŋkuk. Ude täñirän Kudupi Munapikitä tänpewän äbot siwoŋi kudupi-inik it täkaŋ. Eruk, Anutu-ken nanik orakorak ba bänep pidämtä inken tokŋek päton.

Irit tägämän kunum gänaŋ api kaŋ-ahäne

^{3^c} Anutu, Ekäninin Jesu Kristo unitäño nani ba Anutuni, unitäño wäpi biŋam iniŋoret täkäna! U butewaki pähap nadäŋ nimiŋpäŋ Jesu kumbani-ken nanikpäŋ wädäŋ tädotkuko uterak irit kodaki nimiŋkuk. Tänpäŋ irit kodaki unitä kehäromi nimiŋirän nin imaka tägatäga api nimeko u yäpmäkta bänep oretoret terak itsämäŋkamäŋ. ^{4^d} Bureni-inik! U nin kunum gänaŋ Irit täga, paot-paori nämo u yäpmäkta biŋam iwoyäŋ niŋmaŋkuk. Irit u säkgämän-inik, imaka kubätä täga nämo api tänpän waneŋ. Imaka tägatäga u nanakiye inta biŋam peŋkuk. ^{5^e} Unita Kristota nadäŋ imikinik täk täkaŋ in Anututä kehäromini terak watä it tamiŋirän säkgämän it yäpmäŋ äronirä api tämagurek. Anutu täño täñkentäk bureni unitä kadäni tärek-tärekken kwawak ahäkta itsämäŋ nimitak.

^a 1:1 Jem 1:1, 2Ti 1:15 ^b 1:2 Rom 8:29, 2Te 2:13; Hib 12:24 ^c 1:3 2Ko 1:3

^d 1:4 Kol 1:12 ^e 1:5 Jon 10:28, 17:11

^{6f} Mebäri unita oretoret pähap nadäk täkañ. Upañkañ kome terak ño kadäni keräpi-tagän nadäkinikjinta yäñpän bäräpi mebäri mebäri ahäj tamiñirä komi nadäk täkañ. ^{7g} Täñpäkañ bäräpi u nadäkinikjin täñkehärom tañpän imaka bureni äworewekta ahäj tamik täkañ. Uwä gol ude. Gol, imaka tägagämän unitäño bureni kañ-ahäkta kädäp-ken ijik täkañ. Täñpäkañ gol uwä paotpaot ikek. Täñ, nadäkinikjin u gol irepmitpäñ imaka tägagämän-inik kubä itak. Unita bäräpi mebäri mebäri ahäj tamik täkañ u kädäptä gol täñ-kehäromtak täyak ude nadäkinikjin täñkehärom tañpän kehäromigän pen itta ahäj tamik täkañ. Nadäkinik ikek it yäpmän äronirä kadäni tärek-tärekken, Jesu kwawak ahäj tamiñpän in taniñ orepän wäpjin biñam tamiñpän epmäget kudän ikek api tepmanpek.

^{8h} Täñpäkañ in Kristo dapunjäntä nämo kañkuñ ba apiño nämo kak täkañ upañkañ unita gäripi pähap nadäñpän nadäñ imikinik täk täkañ. Unita oretoret pähap inide kubä, imaka paotpaot ikekta nadäk täkañ u irepmitpäñ-nadäk täkañ. ⁹ⁱ Täñkañ nadäkinikjin u jopi nämo. Nämo inik, nadäkinikjin täño bureniwä ñode nadäk täkañ; Anututä api nimagurek.

Profet biani täño man u bureni ahäñkuk

^{10j} Täñpäkañ Anututä inita biñam tämagutta tawañ peñkuko u profet bianitä yäñahäñkuñ. Iron pewän ahäj tamikta tawañ peñkuko unitäño mebärita wäyäkñek epän tañi täñkañ siwoñigän täñkuñ. ^{11k} Kristo täño Munapiktä nadäk-nadäki täñpidäm tañirän Jesutä komi bäräpi u ba u kotalpäñ kumäñkañ äneñi akuñpän wäpi biñam ikek irayän täñkuko u yäñahäñkuñ. Profet unitä yäñyabäk epän ñode täñkuñ; Äma waki keri-ken nanik nimagutta yäwani u jidegän api ahäwek, ba kadäni uken imatäken unitä api ahäwek? ^{12l} Epän ude täñkuño upañkañ profet iniken ahäkta nämo, inken ahäkta yäwani u Anututä yäñahäñpän yäwetkuk. Täñpäkañ epän täñkuño unitäño bureni uwä Anututä Kudupi Munapiki iniñ kireñpewän kunum gänañ naniktä äpäñpän Ekäni täño manbiñam yäñahäwani äma täñkentän yämiñirän mani biñam u yäñahäñpän täwerirä nadäñkuñ. Täñpäkañ Anututä imaka säkgämän u inken pewän ahäkta yäñkuko unitäño mebäri nadäwä tärekta añero imaka, gäripi nadäñ itkañ.

Guñ kädet mäde ut imikinik tänen

¹³ Unita bänep nadäk-nadäkjin täñkehärom tañpän Ekäni täño epän täkta kañ pidäm tawut. Täñkañ irit kuñat-kuñatjinta watä ket itpäñ

^f 1:6 1Pi 5:10; Jem 1:2 ^g 1:7 Jop 23:10; Snd 17:3; Ais 48:10; Sek 13:9; Mal 3:3; Jem 1:3

^h 1:8 Jon 20:29, 2Ko 5:7 ⁱ 1:9 Rom 6:22 ^j 1:10 Mat 13:16-17 ^k 1:11 Sam 22; Ais 53; Luk 24:26-27 ^l 1:12 Efe 3:10

imaka säkgämän, Jesu Kristo kwawak ahäwayän täyak-ken uken yäpnayän täkañ unita nadäkinik tänpän kañ kuñarut. ¹⁴^m Ude täñkañ Anutu täño nanakiye inä mani buramiñpän nadän gärip waki, guñ kadäni-ken yäpmän kuñatkuño u wari nämo yäpmän kuñatneñ. ¹⁵Nämo, in siwoñi kudupigän kuñat täkot, tämagurani Anututä siwoñi kudupinik it täyak udegän. ¹⁶ⁿ Unita Anutu täño man kubä ñode kudän täwani pätak;

Näk kudupi itat unita in udegän kudupigän it täkot. Wkp 11:44,45

¹⁷^o Inä Nan yänpän Anutu-ken yänpik täkañ. Täñ, Nan uwä äma ärowani äpani inigän inigän nämo yäpmän danik täyak. Nämo, ämawebe kudup täktäki terakgän siwoñi yäpmän danik täyak unita kome terak ño kadäni keräpi-tagän itnayän täkañ-ken uwä Anutu orañ imikinik tänpän kuñat täkot. ¹⁸^p In ñode nadäk täkañ; In bianijiye täño tänpäwak kädet iwarirä in suwañpän waki u gänañ nanik wädän tädotpän tepmañkuko uwä, imaka paot-paori ikek, gol ba siliwa moneñ udewanipän nämo, inä suwañkuk. ¹⁹^q Nämo, uwä Kristo täño nägäri gwäki ärowani-inik upän inä suwañkuk. Kristo uwä sipsip nanaki gupi terak paräm bärämi nämo, kuräki-inik udewani. ²⁰^r Kadäni Anututä kunum kenta kome nämo pewän ahänjirän uken Jesu Kristopän in suwawekta iwoyänkuk. Tänpäkañ kadäni tärek-tärekken itkamän-ken ñoken Anututä ninta yänpän Kristo tewän kwawak ahänkuk. ²¹^s Täñkañ Kristo uterak inä Anutu, Kristo kumän-kumän-ken nanik yäpmän akuñpän penyänjek epmäget kudän täñ imiñkuko unita nadän imikinik täk täkañ. Täñkañ nadäkinikjin Anutu terakgän penpän imaka kämi yäpmäkta yäwani u bureni api yäpne yän nadäk täkañ.

Anutu täño mantä täñkodak tänpän nipmañkuk

²²^t In man bureni yänpän buramik täñirä bänep nadäk-nadäkjin pak täñkuk. Bänep nadäk-nadäkjin pak täñkuko unitä in äbot tänpäni notjiye ätukät not bureni-inik täkta kädet täwit tamiñkuk. Unita bänepjintä notjiye ukät topmäk-topmäk kubägän tänpän kuñat täkot. ²³^u Nadäkañ? Inä ahäk-ahäk kodaki bäyañpän tepmañpani. Irit kuñat-kuñatjin kodaki uwä ketem kodaki epänken ahäk täkañ ude ahänkuñ. Upänkañ inä yänat epänken piñirä gämäneñ äronpän wak täkañ udewani terak nämo ahänkuñ. In Anutu täño man, irit paot-paori nämo

^m 1:14 Rom 12:2; Efe 2:3, 4:17-18 ⁿ 1:16 Wkp 11:44-45; Mat 5:48 ^o 1:17 Mat 6:9; Rom 2:11, 2Ti 4:14; Rev 2:23 ^p 1:18 1Ko 6:20 ^q 1:19 Apos 20:28; Hib 9:12-14, 1Pi 1:2
^r 1:20 Apos 2:23; Efe 1:4 ^s 1:21 Jon 14:6; Rom 4:24, 5:1-2; Rom 10:9 ^t 1:22 Jon 13:34; Rom 12:10 ^u 1:23 Jon 1:13; Hib 4:12

uken naniktä imätpäj ahänkuņ. ²⁴ Uunita Anutu täņo man kubä terak
ņode pätak;

Ämawä wädan udewani. Ba kehäromini uwä wädan irot udewani.

Wädantä gämäneņ äronirä irori paot täkaņ.

²⁵ *Upänkaņ Anutu täņo manä irit kehäromi nikek. Uwä paot-paori nämo.*

Ais 40:6-8

Eruk, Manbiņam Täga täwerani ukeņowä ubayäj yäk.

Jesu uwä bek bämopinin

2 ¹ Inä ahäk-ahäk kodaki bäyaņpäņ tepmaņpani unita in kädet
wakiwaki, täņpäwak, jop manman, äma täņjyäkņarani, äma täņo
tuņumta nadäj gärip, ba äma yäņpäņ-yabäj yäwat, kudän udewani
u kudup kaņ peņ morewut. ² Peņ moreņkaņ nanak pakitä nonoņta
wakiinik yek täkaņ, in udegän Munapik-ken nanik bänepjin towiwani
nonoņ säkgämän unita nadäk täkot. U naņpäņ Ekäni täņo man terak
tägaņpäņ Anututa biņam täkot. ³ Inä Ekäni täņo iron uku naņpäņ-
nadäņkuņo unita u pen nakta gäripi pähap nadäk täkot.

⁴ Uunita Ekäni Jesu, mobä bek pähap irit ikek u tubeņ kuk täkot.
Bek uwä ämatä kawä wawäpäņ yäpmäj keweņkuņo upänkaņ Anututä
iwoyäwani unita kawän tägagämän täņkuk. ⁵ In udegän, mobä irit
ikek ude irirä Anututä inä inita kudupi äbot säkgämän Munapik täņo
kehäromi terak itta täņ-kehäromtaņ tamiņ itak. Ude täņirän inä bämop
äma, inita iwoyäwani ude itnayäj täņo uwä Jesu Kristo terak Anututa
ärawa säkgämän, ini gäripi nadäk täyak ude api täņ imineņ. ⁶ Täņpäkaņ
unita Anutu täņo man ñode kudän täwani;

*Ño kawut yäk. Näkä Saion pom terak yot täņo mobä bek päke unitäņo
intäjukunta kubä peņkuro uwä näkņa iwoyäwani, bänepna gämäni yäk.*

*Täņpäkaņ äma kubätä unita nadäkinik täņpayäj täko uwä nadäkiniki
täņo bureni yäpmäkta pära nämo api täņpek.*

Ais 28:16

⁷ Uunita ämawebe nadäkiniki uterak kwasikot täkaņ unitä äma unita nadäwä
bänepi gämäni täk täyak. Upänkaņ ämawebe nadäkiniki näkota ñode yäwani;

*Mobä bek, yot täņpanitä kawä waki täņpäpäņ yäpmäj keweņkuņo u
mobä bek bämopi pähap, intäjukun ude itak.*

Sam 118:22

^v 1:24 Jem 1:10-11 ^w 2:1 Efe 4:22; Jem 1:21 ^x 2:2 Mat 18:3, 1Ko 3:2 ^y 2:3 Sam 34:8

^z 2:4 Mat 21:42; Ais 28:16 ^a 2:5 Efe 2:21-22; Kis 19:6; Ais 61:6; Rev 1:6; Rom 12:1

^b 2:6 Rom 9:33; Efe 2:20 ^c 2:7 Mat 21:42

8^d *Tänkaŋ mobä uterak äma mäyaptä jänani api yäputneŋ ba yewä äreyäwäpäŋ api maŋdäpneŋ.* Ais 8:14

Äma uwä ini ude täkta yäwani udegän Anutu täŋo man nämo buramik täkaŋ unita yewä äreyäwäpäŋ maŋdäpmäk täkaŋ.

9^e Tänpäkaŋ inä ämawebe udeyani nämo. In Anututä inita iwoyänpäŋ tepmaŋpani äbot, Intäjukun Äma täŋo bämop ämaniye. In kudupi äboriye bureni-inik, Anututä iniken ämawebeniye. Ba in äma bipmäŋ urani gänaŋ nanik tämagutpäŋ peŋyänjeki säkgämän u gänaŋ tepmaŋkuko unitäŋo wäpi biŋam yänpäŋ yäwet tänjirä ahän patta iwoyän tepmaŋkuk. 10^f Täŋkaŋ bian, ämawebe jopi kuŋatkuŋopäŋ apiŋo Anutu täŋo kudupi ämawebeniye ude itkaŋ. Ba bianä Anututä nämo nadän tamiŋirän geŋita biŋam täŋkuŋo upänkaŋ apiŋowä nadän tamikinik tänjirän irit kehäromita biŋam täkaŋ.

Anutu täŋo watä epän ämawebe ude kuŋatneŋ

11^g Unita notnaye tägagämän, ŋode täwera nadäwut; Inä kome ŋonitäŋo mäheŋi nämo itkaŋ, inä äbani itkaŋ unita kehärom taŋpäŋ bänepjin täŋo iwan, gup täŋo kaŋgärip ba nadän gärip waki uterak nämo mäneŋ. 12^h Täŋkaŋ Anututa nämo nadän imani bämopi-ken siwoŋigän kuŋat täkot. Ude kuŋatnayän täŋo uwä äma nadäkinik nämo täŋpani uwä mebarijin kawä tärewäpäŋ waki täŋpani yän täwet täkaŋ, man u peŋpäŋ Kristo äbayän täyak kadäni uken Anutu api iniŋ oretneŋ.

13-14ⁱ Tänpäkaŋ Ekänita yänpäŋ in kädet siwoŋi ŋode kuŋat täkot; Äma kome terak ŋo intäjukun it tamik täkaŋ unitäŋo man buramik täkot. Tänpäŋ gapman täŋo äma ärowani it täyak u ba unitäŋo epän ämaniye it täkaŋ u imaka, gämori-kengän kuŋat täkot. Äma uwä waki täŋpani komi yämikta ba äma täga oraŋ yämikta epän yän yämani. 15^j Nadäkaŋ? Anutu täŋo nadäk uwä ŋode; Inä kädet siwoŋi ude kuŋarirä äma nadäk-nadäki gwäjiwanitä inta man waki yäk täkaŋ uwä mäyäk nadänpäŋ man waki u wari täwetneŋtawä. 16^k Täŋkaŋ inä бага man täŋo topmäk-topmäk terak nämo kuŋarani upänkaŋ бага man irepmitpäŋ kädet wakiwaki täga täne yän nämo nadäneŋ. Nämo inik, Anutu täŋo watä epän ämaniye ude kuŋatpäŋ mani buramik täkot. 17^l Ude täŋkaŋ ämawebe kuduptagän oraŋ yämiŋpäŋ äbot täŋpani notjiyeta nadän yämikinik täŋpeŋ kuŋat täkot. Täŋkaŋ Anututa umuntaŋpäŋ u gämori-ken kuŋatpäŋ kome täŋo intäjukun äma u oraŋ imik täkot.

^d 2:8 Rom 9:33 ^e 2:9 Ais 9:2; Ais 40:20-21, 1Pi 2:5; Tai 2:14; Apos 26:18; Efe 5:8

^f 2:10 Rom 9:25 ^g 2:11 Sam 39:12; Gal 5:17,24; Jem 4:1 ^h 2:12 Mat 5:16; Luk 19:44

ⁱ 2:13 Tai 3:1 ^j 2:15 1Pi 3:16 ^k 2:16 Gal 5:13 ^l 2:17 Rom 12:10; Snd 24:21; Mat 22:21

Kristo täño kädet kuroŋ iwatneŋ

18^m Äma täño epän äma, in intäjukun ämajije oraŋ yämiŋpäŋ mani buramik täkot. Kome täño intäjukun äma bätaki unitagän nämo yäyat. Nämo, komita bok yäyat. 19 Täŋpäkaŋ momijin nämopäŋ jop nadäŋ komi tamiŋirä upäŋkaŋ Anutu nadäŋ imiŋpäŋ bäräpi u kotaŋpäŋ kwikinik kuŋarirä Anututä tabäwän api tägawek. 20ⁿ Täŋ, goret täŋpäkaŋ unita tadäpmäŋirä bäräpi u kotaŋkaŋ kuŋatneŋo uwä netätä butewaki nadäŋ tamek? Nämo inik, upäŋkaŋ kädet siwoŋi täŋpöpäŋ tadäpmäŋirä bäräpi u kotaŋpäŋ kuŋatnayäŋ täño uwä Anututä tabäŋirän siwoŋi api täŋpek. 21° Nadäkaŋ? Inä kädet udegän täkta yäŋ tamani. Imata, Kristo inta yäŋpäŋ komi nadäŋkuk. Ude täŋkuko uwä kädet siwoŋi kubä intä iwatta yäwani u täwoŋäreŋkuk, Anutu täño mantä yäyak ude;

22^p *U momi kubä nämo täŋkuk ba jop manman kubä nämo yäŋkuk.*

Ais 53:9

23^q Täŋkaŋ ibeŋpäŋ man wakiwaki iweräkaŋ kowata udegän nämo täŋkuk. Täŋkaŋ komi imiŋirä kowata man nämo yäwetkuk. Nämo, u man epän siwoŋi täŋpani unitä watä it namiton yäŋ nadäŋpäŋ kwikinik itkuk. 24^r Täŋkaŋ ninä wakita watä epän peŋpäŋ kädet siwoŋi iwatpäŋ täneкта nintäño momitä Jesu uterak äroŋirän päya kwakäp terak yäpmäŋ äroŋkuk. Täŋkaŋ unitäño jibitä nin yäpän tägaŋkuŋ. 25^s Bureni, inä yawak ägwän taŋpäŋ kuŋarani ude täŋkuŋopäŋ apiŋo mäjojin kaŋiwarani, watä ämajin pähap u iwatneŋta äneŋi tämagutkuk.

Yanäpi täño man

3 1-2^t Webe äpjiye nikek, inta udegän yäwa nadäwut. In äpjiye gämoni-ken kuŋat täkot. Täŋpäkaŋ äpjiye ätuwä Anutu täño manta nadäkinik nämo täk täkaŋ uwä bänep sukurek man kubä nämo yäwetkaŋ oraŋ yämiŋpäŋ bänep kudupi kuŋarirä äpjiyetä intäño täktäk siwoŋi u kaŋpäŋ nadäŋkaŋ bänepi äyänut täkot. 3^u Nadäkaŋ? Gupjin-ken ba gwäkjin-ken täŋkuraŋ-kuraŋ, gwäk pujiŋ topmäk-topmäk, omäk meran täktäk ba tek säkgämän, kaŋgärip ikek täktäk udewanita nadäŋirä bureni-inik nämo täŋpek. 4 Nämo, inä täŋkuraŋ-kuraŋ uwä bänepjin-ken pewä ahäk täyon. Bänepjin täño epmäget bureni paot-paori nämo uwä bänep kwini, mämä wareŋ-wareŋi nämo. Epmäget udewanita Anututä nadäwän ärowani täk täyak. 5 Täŋpäkaŋ webe kudupi biani ätu,

^m 2:18 Efe 6:5 ⁿ 2:20 1Pi 3:14,17, 1Pi 4:14 ^o 2:21 Mat 16:24; Jon 13:15 ^p 2:22 Jon 8:46

^q 2:23 Ais 53:7, 1Pi 3:9 ^r 2:24 Hib 9:28; Rom 6:2,11; Ais 53:5 ^s 2:25 Ais 53:6;

Ese 34:5-6; Mat 9:36; Jon 10:14 ^t 3:1 Tai 2:5 ^u 3:3 1Ti 2:9

Anutu-tagän nadän imikinik täñkuño unitä epmäget udewani yäpmän kuñatkuñ. Yäpmän kuñatpäñ iniken äpiye orañ yämik täñkuñonik. ^{6v} Sara u webe udewani. U Abraham täño man buramiñpäñ ärowanina yän iwet täñkukonik. Täñpäkañ in udegän, täktäk täga täñkañ täñmunumun ba nadäwätäk nämo täñpäñ kuñatnayän täño uwä Sara täño äperiye ude api itneñ.

^{7w} Täñpäkañ ämani, inta udegän yäwa nadäwut. Webejiye uwä kehäromini inigän äpani bumik unita nadäwä tärewäpäñ nadän yämikinik täñpeñ kuñat täkot. Täñkañ u inkät irit kehäromita biñam penta iwoyän tamani unita orañ yämik täkot. Ude tänayän täño uwä imaka kubätä yäñapik manjin täga nämo api itpipiwek.

Kudän täga kowata kowata täñpäñ kuñatneñ

^{8x} Eruk, kuduaptagänta ñode yäwa; In bänep kubägän täñpäñ bätakigän kuñat täkot. Täñkañ nägät moräkjiye ude äbot täñpani notjiyeta nadän yämikinik täñpäñ gämori-ken kuñatpäñ butewaki ba bänep kwini kowata kowata täñpeñ kuñat täkot. ⁹Täñpäkañ ämatä waki täñ tamiñirä kowata waki nämo täñ yämineñ. Ba tebeñirä kowata nämo yebeneñ. Nämo, Anututä imaka säkgämän kubä täñ tamikta tämagutkuko unita inä äma udewanita yäñpäñ Anutu-ken yäñapiñirä kañ täñkentän yämän. ¹⁰Unita Anutu täño man ñode kudän täwani;

Äma kubätä säkgämän itkañ oretoret terak kañ it yäpmän ärowayän nadänpäñä ñode täñpek;

Jop manman ba man käbäñi kubä nämo yäwek. Nämoinik!

¹¹ *Kädet waki mäde ut imiñpäñ kädet täga ugän iwarek. Täñkañ kädet täga u kañ-ahäñpäñ ämawebe ätukät bänep kubägän itta gwäk pimiñpäñ epäni täñpek.*

¹² *U imata, Ekänitä ämawebe siwoñi yabän yäwatpäñ yäñapik man yäk täkañ u nadän yämik täyak.*

Täñ, äma kädet waki täk täkañ u mäde ut yämik täyak. Sam 34:12-16

Kädet täga täñirä waki täñ yämik-yämik

¹³In kudän tägatäga täkta gwäk pimiñpäñ täñirä netätä iwan täñ tamek? ^{14v} Täñpäkañ irit kuñat-kuñat siwoñi täñpeñ kuñarirä komi epän jop nadän täñ taminayän täkañ unita nadäwätäk nämo täneñ. Imata, inä Anutu täño oretoret terak kuñat täkañ. Unita ämata nämo umuntäneñ. Ba umun man täwetnayän täño unita imaka, nämo umuntäneñ. ¹⁵Nämo, bänepjintä Kristota nadänirä Ekäni kudupi ude täñpäpäñ orañ imik

^v 3:6 Stt 18:12 ^w 3:7 Efe 5:25 ^x 3:8 Mat 5:44, 1Te 5:15, 1Pi 2:23 ^y 3:14 Ais 8:12-13; Mat 5:10, 1Pi 2:20, 4:14

täkot. Ude täjkaŋ Irit täga api yäpne yäj nadäkinik täk täkaŋ unita täwet yabäk tänayäj täkaŋ u mebäri kwawak yäwetta pidämtak täkot. ^{16z} Täjkaŋ jäpi terak nämo, man kwini terak yäwet täkot. Täjkaŋ Anutu iŋamiken siwoŋigän kuŋarirä Kristo iwatpäŋ siwoŋi kuŋat täkaŋ unita yäjärok täwetnayäj täkaŋ uwä mani waki unita mäyäk api nadäneŋ. ^{17a} Täjpäkaŋ Anututä nadäj tamiŋirän in kädet täga täjpeŋ kuŋarirä iwan täj taminayäj täŋo uwä imaka täga kubä yäj nadäneŋ. Täj, waki täjirä kowata täj tamineŋo unita täga yäj nämo nadäneŋ.

^{18b} Täjpäkaŋ Kristo komi udegän nadänkuko unita nadäwut. U siwoŋitä wakijinta kowata kadäni kubägän, kämita nitek kumbuk. U siwoŋitä äma gwäjiwani in Anutu-ken tepmaŋpekta ude uwä täjkkuk. U komegup ikek itkuko unita utpewä kumbänpäŋ äneŋkuŋ. Komegup utpewä kumbuko upänkaŋ Munapiktä täjpewän kodak taŋkkuk. ¹⁹Täjpäŋ Munapik unitäŋo kehäromi terak äma kumbani täŋo mäjo, komi yotken irani uken äpmo Anutu täŋo man yänahänpäŋ yäwetkuk. ^{20c} Täjpäkaŋ kumbani täŋo mäjo uwä ämawebe Noa täŋo kadäni-ken Anutu täŋo mani nämo buramiŋkuŋo unitäŋo mäjo. Kadäni uken Noa gäpe pähap täj irirän Anutu ämawebe bänepi sukurekta itsämbug. Itsämäj irirän äma yarägän, 8 udetägän, gäpe gänaŋ äroŋirä umetä oraŋ yämiŋkuk. ^{21d} Täjpäkaŋ unitäŋo kukŋini ŋode; Ume oraŋ yämiŋkuko uwä ume ärutärut apiŋode waki kerik-ken nanik tämagut täyak ude bumik. Täj, ume ärutärut uwä gupjin täŋo garok nämo ärut täyak. Nämo, ume ärutärut uwä Anutu iŋamiken siwoŋi api kuŋaret yäj yänkehäromtak man. Täjpäkaŋ waki kerik-ken nanik tämagut täyak uwä Jesu Kristo kumbani-ken nanik akuŋkuko, kehäromi uterak. ^{22e} Jesu Kristo u kumbani-ken nanik akumaŋ kunum gänaŋ äroŋkuko uwä apiŋo Anutu kerik bure käda itkaŋ aŋero ba imaka kehäromi nitek, wäpi biŋam ikek kunum terak it täkaŋ u kuduŋtagän intäjukun it yämiŋpäŋ yabäj yäwat itak.

Anutu oraŋ imiktagän kuŋat-kuŋat

4 ^{1f} Täjpäkaŋ Kristo uwä gupi-ken komi nadänkuko unita nadäk-nadäk unitä iŋitpäŋ kuŋatkuko udegän iŋitpäŋ bänepjin täj-kehäromtak täkot. U imata, äma gupi-ken komi taŋi nadäwani uwä momi kädet pen iwatta bitnäk täkaŋ. ^{2g} Unita bänepjin täjkehärom taŋpäŋ kome terak ŋo itnayäj täkaŋ uwä nadäj gärip waki täŋo kädet nämo iwatpäŋjä, kädet Anututä gäripä nadäk täyak ugänpäŋ kaŋ iwarut. ^{3h} In bian, bänepjin nämo sukurenpäŋ guŋ ämatä täk täkaŋ udegän ŋode bumta täk täjkuŋonik; Kubokäret, kaŋgärip nadäj gärip waki,

^z 3:16 1Pi 2:12 ^a 3:17 1Pi 2:20 ^b 3:18 Rom 6:10; Efe 2:18 ^c 3:20 Stt 6:1–7:24

^d 3:21 Hib 10:22 ^e 3:22 Mat 22:44; Efe 1:20-21 ^f 4:1 Rom 6:2,7 ^g 4:2 1Jo 2:16

^h 4:3 Efe 2:2-3

täño Munapik, peñyäjek ikek u nintä terak itak unita ude täñ nimik täkañ yäj nadäk täkot. ¹⁵ Upäñkañ in kubätä kädet waki kubä ñodewani täñpäñ kowata komi nadäweko uwä nämo tägawek; Äma kumäj-kumäj urut, ba kubota täktäk, ba täñyäkjatpäñ äma täño epän täñpäwak täktäk ba kudän waki ätu täktäk. ¹⁶ Täñ, kubätä Kristo täño äma ude irirän komi iminayäj täkañ unita mäyäk nämo nadäwek. Nämo, äma uwä bänepitä orepäñ Kristo wäpi injitat yäj nadäñpäñ Anututa bänep täga nadäj imek. ¹⁷ Urita nadäkañ? Anututä man epäni täkta kadäni ahätak. Iniken äboriye ninken jukun pewän ahätak ño. Täñ, iniken äboriyeinik-ken man epän u yäput peyak u täñpäwä ämawebe mani biñam täga nämo buramik täkañ unita jide api pewän ahäj yämek? U komi pähap api yämek! ¹⁸ Man unita man kubä ñode kudän täwani pätak;

Anututä äma siwoji inita biñam yepmakta komi epän täk täyak u täñpäwä, äma Anutu mäde ut iminpäñ momi täk täkañ unita kowata jide u api ahäj yämek?
Snd 11:31

¹⁹ Urita Anututä äma kubä nadäj iminirän äma keru terak komi nadäñpäñä Anututä watäni irekta gupi inin kireñpäñ kädet täga pen iwarek. U imata, Anutu uwä äma u pewän ahäwani, ba äma unitäño watä ämani säkgämän.

Äbot täñpanita täño watä ämata man

5 ¹ Eruk, äbot täñpani täño watä äma inta man kubä täwerayäj. Näk imaka, watä äma in udewanigän, ba Kristotä komi nadäñkuko u dapunatä kañkut. Ba Kristotä peñyäjek ba wäpi biñam ikek äbäñpäñ ämawebenyeta wäpi biñam yämayäj täyak-ken uken näkkät bok api yäpne. Urita in epänjin säkgämän täkta man kädet ñode täwetat; ² Inä Anutu täño yawakiye ketjin terak pewani unita watäni säkgämän it täkot. Gañani terak, ämatä epän u täkta peñ täwerirä ude nämo täneñ. Nämo, bänep nadäk-gärip kubä terakgän täneñ. Ba epän uterak moneñ tañ kañ yäpna yäj nämo nadäneñ. Nämo, bänepjin kädäp ijiwäpäñ täna yäj gäripgän nadäñpäñ täneñ. ³ Täñkañ in wäpjin biñam ikek ude itkañ ämawebe Anututä ketjin-ken pewani u, ärowani itkamäj yäñpäñ komi epän nämo yämineñ. Nämo, kädet kuroñ säkgämän kañ täñpäñ-yäwoñärewut. ⁴ Ude tänayäj täkañ uyaku eruk Watä Äma Intäjukun-inik itak unitä kwawak ahäwayäj täyak-ken uken gwäki säkgämän, nämo wawani ba nämo paorani upäj api yäpneñ.

^s 4:16 Apos 11:26; Plp 1:20 ^t 4:17 Jer 25:29, 2Te 1:8 ^u 4:18 Luk 23:31 ^v 4:19 Sam 31:5

^w 5:1 Rom 8:17 ^x 5:2 Jon 21:15-17; Apos 20:28; Plm 14; Tai 1:11 ^y 5:3 2Ko 1:24; Plp 3:17; Tai 2:7 ^z 5:4 Hib 13:20, 1Ko 9:25

5ª Eruk äma gubaŋi, in ekänijiye täŋo man buramiŋpän gämori-ken kaŋ kuŋarut. Täŋpäkaŋ in kuduŋtagän äpani ude itkaŋ äpani täŋo kudän ude kowata kowata täŋpän kaŋ kuŋarut. Man unita man kubä ŋode kudän täwani pätak;

Anututä äma inita nadäwä ärowani täk täkaŋ unita iwan täŋ yämiŋkaŋ äma inita nadäwä äpani täk täkaŋ unita oraŋ yämik täyak. Snd 3:34

6^b Unita injinken gärip peŋpän Anutu Kehäromi u gämori-kengän kaŋ kuŋarut. Ude täŋpeŋ kuŋarirä ini kadäni pewani-ken api oraŋ tamek. 7^c Nadäkaŋ, Anututä inta nadän tamikinik täk täyak unita bäräpi ahän tamik täkaŋ u kerikengän pek täkot.

8^d Ude täŋkaŋ irit kuŋat-kuŋatjin ba bänep nadäk-nadäkjinta watäni itpäŋ dapun täŋpän kuŋat täkot. U imata, Satan, intäŋo iwanjin u, aŋ ägwäri komigämän kubä ude wani unitä äma yeŋpän näŋpa yänkaŋ wäyäkŋeŋtän kuŋat täyak. 9^e Unita nadäkinikjin täŋ-täpäneŋpän äma waki u yokut tärek-tärek täŋpän kuŋat täkot. Nadäkaŋ? Äbot täŋpani notjiye komeni komeni ittän kukaŋ u komi intä nadäk täkaŋ udegän nadäk täkaŋ. 10^f Komi nadäk täkaŋ upänkaŋ kadäni keräpi-tagän api nadäneŋ. U täreŋirän Anututä ini tepmaŋpän tägawäpän bäneŋjin api täŋ-kehäromtaŋ tamek. Ude täŋ tamiŋirän kehäromigän api it yäpmän kunej. Nadäkaŋ? Anutu uwä orakorak mähe mi. Unitä in Kristo-kät kentäŋpän wäpi biŋam tärek-täreki nämo u yäpmäkta yänpabä tepmaŋkuk. 11 Unita Anutu uken kehäromi pen pat yäpmän kuk täyon! U Bureni.

Yäntärek man ätu

12 Man kudän keräpi ŋo Silastä täŋkentän namiŋpän kudän täyak. Silas u notninpak bureni-inik yän nadätat. Täŋpäkaŋ man kudän täŋ tamitat ŋowä bäneŋjin täŋpidäm takta, ba kädet Anututä orakoraki bureni inta tamik täyak u täwoŋäreka täyat. Unita orakorak uterak yeŋkehärom taŋpän kaŋ irut!

13^g E man kubä ŋode; Babilon^h nanik äbot täŋpanitä oretoret man, man kudän ŋo terak täwetkaŋ. Ämawebe uwä Anututä inkät bok inita biŋam iwoyänpän tepmaŋpani. Täŋpäkaŋ nanakna Mak u imaka, inta oretoret man täwetak. 14ⁱ Eruk, äbot täŋpani notjiyekät not täŋpän kowat iniŋ orerän täk täkot. Täŋpäkaŋ bänep pidäm, Kristo täŋo äboriye bureni intä terak ärok täyon. Ugän.

^a 5:5 Efe 5:21; Jem 4:6 ^b 5:6 Mat 23:12; Jem 4:10 ^c 5:7 Sam 55:22; Mat 6:25-30

^d 5:8 1Te 5:6 ^e 5:9 Efe 6:11-13; Jem 4:7 ^f 5:10 1Te 2:12, 1Pi 1:6 ^g 5:13 2Ti 4:11

^h 5:13 Babilonta yäyak uwä Rom yotpärareta yäyak käwep ⁱ 5:14 1Ko 16:20